

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (спеціальна короткострокова програма) **«Охорона державної таємниці»**

для підвищення кваліфікації державних службовців,
які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці,
проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які
передбачають такі роботи

Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	251 Державна безпека

ПЕРЕДМОВА

Належний рівень компетенції та професіоналізму державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи (далі для спрощення – державні службовці), забезпечує система підвищення кваліфікації.

Підвищення кваліфікації цієї категорії осіб спрямоване, в першу чергу, на тих працівників, які за характером своєї роботи постійно мають справу з державною таємницею або ж пов'язують свою подальшу кар'єру з номенклатурними посадами, що потребують надання до неї допуску та доступу, але в силу об'єктивних причин мають необхідність суттєвого оновлення знань та умінь, освоєння сучасних методів, необхідних для ефективного вирішення завдань професійної діяльності у сфері охорони державної таємниці.

Вимоги до освітньої програми підвищення кваліфікації державних службовців визначаються із врахуванням Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 року № 106.

Рецензії (відгуки) зовнішніх стейкхолдерів: СБ України, суб'єкти режимно-секретної діяльності – державні органи (далі - СРСД).

Зазначена освітня програма розроблена на основі компетентнісного підходу з урахуванням принципів цілісності, системності, технологічності та варіативності, подана у взаємозв'язку цільового, змістового, технологічного та контрольного-аналітичного компонентів.

Розроблена кафедрою організації захисту інформації з обмеженим доступом і затверджена на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії СБ України від 11 жовтня 2023 року, протокол № 2.

Представлена короткострокова освітня програма підвищення кваліфікації (далі – ОППК) державних службовців – це навчально-методичний документ, який визначає: зміст навчання; мету навчання; вимоги до знань і умінь слухачів щодо засвоєння навчального матеріалу; орієнтовний розподіл навчального часу на проведення аудиторних занять і самостійної навчальної роботи; рекомендації щодо добору і застосування методів, засобів, форм організації навчання; переліки законодавчих, нормативно-правових актів, наукової, навчальної і методичної літератури для поглибленого засвоєння навчального матеріалу ОППК.

I. Профіль освітньої програми (спеціальна короткострокова програма) «Охорона державної таємниці» для підвищення кваліфікації державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Національна академія Служби безпеки України, Київ
Офіційна назва освітньої програми	спеціальна короткострокова програма «Охорона державної таємниці» для підвищення кваліфікації державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Свідоцтво про підвищення кваліфікації, 1 кредит ЄКТС (30 год).
Термін дії освітньої програми	до 2028 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.academy.ssu.gov.ua (відповідно до умов і порядку, що визначаються нормативно-правовими актами Служби безпеки України).
Форма навчання	Дистанційна чи змішана
2 – Мета освітньої програми	
Підвищення рівня професійної державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, за напрямом «Охорона державної таємниці» на основі раніше набутого професійного та життєвого досвіду та відповідно до їх індивідуальних потреб і спеціальних потреб державних органів.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (і))	<p>Основними завданнями освітньої програми підвищення кваліфікації державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, є вдосконалення кваліфікаційного рівня слухачів з урахуванням вимог часу та дотримання законодавства України про державну таємницю.</p> <p>Особливість освітньої програми полягає в тому, що вона розрахована на підвищення професійно-кваліфікаційного рівня державних службовців.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітня програма підвищення кваліфікації державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - надає і сприяє оновленню знань, вдосконалює вміння та розвиває навички, необхідні для ефективного вирішення завдань професійної діяльності за місцем роботи на СРСД; - поглиблює фахову підготовку з професійної кваліфікації

	<p>державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи;</p> <p>- формує у державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, мотивацію потреб у постійному самовдосконаленні, вмінні самостійно навчатися.</p> <p>Освітня програма підвищення кваліфікації враховує багатоаспектність функцій і завдань, що виконують державні службовці, які проводять секретні роботи, а також особи, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, та надає слухачам поглиблені відомості з наступних напрямків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - види інформації з обмеженим доступом, їх розмежування, роль та місце правового інституту державної таємниці; основні організаційно-правові заходи щодо охорони державної таємниці та надання громадянам допуску/доступу до державної таємниці; - обов'язки та обмеження прав громадян, яким надано допуск і доступ до державної таємниці, та забезпечення умов їх роботи; - засекречування матеріального носія інформації; - режимні приміщення (зони, території) для проведення секретних робіт, сховища матеріальних носіїв секретної інформації, заходи щодо їх охорони; - пропускний та внутрішньооб'єктовий режим; - основні складові організації роботи з секретними документами (складення, оформлення, друкування, виготовлення та облік копій і витягів, знищення секретних документів), поводження із секретними документами і виробами під час відрядження, особливості роботи з окремими категоріями секретних документів; - забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в автоматизованих системах та проведення нарад з використанням секретної інформації; - забезпечення режиму секретності у зв'язку з виїздом до іноземних держав громадян, яким надано чи було надано допуск та доступ до державної таємниці; - відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю, відмова у наданні чи скасування допуску до державної таємниці через виявлення негативних обставин та проведення службових розслідувань за фактами порушень законодавства у сфері охорони державної таємниці.
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації (й)</p>	<p>ОППК призначена для підвищення кваліфікації державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які</p>

	<p>передбачають такі роботи, за напрямом «Охорона державної таємниці».</p> <p>За даною ОППК зміст навчання державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, спрямований на охоплення питань функціонування зазначеної категорії працівників (або функціоналу посад за резервом висування).</p> <p>ОППК розрахована для одноразового проходження навчання всіма державними службовцями, які проводять секретні роботи, а також особами, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, що не мають фахової підготовки у галузі безпеки інформації з обмеженим доступом, зокрема охорони державної таємниці.</p> <p>Представлена ОППК є документом, який визначає зміст і структуру навчального плану підвищення кваліфікації, зміст і обсяги навчальних модулів його нормативної частини на основі визначених завдань і функцій державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи.</p>
Особливості програми	Програма розвиває професійні компетенції державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, з урахуванням специфічних особливостей функціонування державних органів, що провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею (СРСД).
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професіонал, який підвищив кваліфікацію, здатний до діяльності в галузі економіки за кодами (назвами) ДК-009 2010.
Подальше навчання	Можливість підвищення кваліфікації за міжнародними програмами.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Заняття проводяться у формі лекцій, семінарів, практичних та виїзних занять, консультацій, тестувань. У навчальному процесі активно використовуються інноваційні методи: заняття проводяться у формі «круглих столів», дискусій та обговорень. Застосовуються інтерактивні лекції, вебінари, навчальні тренінги, інтерактивні вправи, самостійна робота, консультування.</p> <p>Використання форм і методів освітнього процесу:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● пояснювально-ілюстративний – викладення інформації з мультимедійною підтримкою навчання, що базується на принципах практичного впровадження ключових положень особистісного орієнтованого навчання; ● репродуктивний – відтворення знань і способів дій, діяльність за алгоритмом із використанням порад і рекомендацій викладача; ● проблемний – викладення інформації за принципом «слухач – навчальне середовище – викладач»; ● дослідницько-пошуковий – залучення кожного слухача до

	<p>активного пізнавального процесу, застосування набутих знань на практиці та усвідомлення того, яким чином і для досягнення яких цілей ці знання можуть бути застосовані;</p> <ul style="list-style-type: none"> • змішане навчання – поєднання навчання за комп'ютером із спілкуванням з викладачем і колегами; • навчання онлайн – метод здобуття нових знань за допомогою мережі Інтернет в режимі реального часу.
Оцінювання	<p>Слухач має пройти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підсумкове комп'ютерне тестування.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК-1 Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми охорони державної таємниці, як важливої, специфічної складової сфери державної та національної безпеки
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1 Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК-2 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК-3 Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК-4 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-5 Здатність до ділових комунікацій у сфері охорони державної таємниці, роботи в команді.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК-1 Здатність аналізувати та структурувати проблеми установи та приймати оптимальні рішення у сфері охорони державної таємниці.</p> <p>ФК-2 Здатність аналізувати основні проблеми охорони державної таємниці, організувати власну діяльність з огляду на досягнення науки та з урахуванням динамічних змін, що відбуваються у цій сфері.</p> <p>ФК-3 Здатність реалізовувати вимоги нормативно-правових актів з питань охорони державної таємниці та розробляти їх з урахуванням специфіки діяльності установи, спираючись на найкращі практики вітчизняного та зарубіжного досвіду.</p> <p>ФК-4 Здійснювати засекречування та розсекречування матеріальних носіїв інформації.</p> <p>ФК-5 Здатність організувати та забезпечувати роботу режимно-секретного органу.</p> <p>ФК-6 Здатність до проведення комплексу заходів з організації секретного діловодства у державних органах, підготовки розпорядчої та іншої ділової документації.</p> <p>ФК-7 Здатність розробляти і реалізовувати заходи з оформлення, переоформлення, зупинення дії або скасування спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.</p> <p>ФК-8 Здатність розробляти і реалізовувати заходи з оформлення, переоформлення та скасування допуску до державної таємниці.</p> <p>ФК-9 Здатність реалізовувати контрольні повноваження у сфері охорони державної таємниці.</p> <p>ФК-10 Здатність формулювати, аналізувати та синтезувати вирішення широкого кола загальних проблем і задач (завдань) з охорони державної таємниці у державних органах.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей	<p>Успішне завершення програми передбачає, що слухач курсів демонструє такі результати навчання:</p> <p>РН-1 Розуміти та аналізувати основні проблеми системи охорони</p>

	<p>державної таємниці, організувати власну діяльність з огляду на досягнення науки, законодавства України та з урахуванням динамічних змін, що відбуваються у цій сфері.</p> <p>РН-2 Презентувати та провадити діяльність з охорони державної таємниці, спираючись на вітчизняний історичний та зарубіжний досвід у цій сфері.</p> <p>РН-3 Моделювати процеси у сфері охорони інформації з обмеженим доступом та поведінку їх учасників, прогнозувати подальший розвиток процесів і явищ, пов'язаних з можливим витоком державної таємниці та протиправною діяльністю у цій сфері окремих організацій, груп та осіб.</p> <p>РН-4 Здійснювати нормативно-правове забезпечення діяльності, пов'язаної з державною таємницею.</p> <p>РН-5 Здійснювати засекречування та розсекречування матеріальних носіїв інформації.</p> <p>РН-6 Організувати та забезпечувати роботу режимно-секретного органу.</p> <p>РН-7 Планувати і виконувати комплекс заходів з організації секретного діловодства на СРСД, а також підготовки розпорядчої та іншої ділової документації.</p> <p>РН-8 Розробляти і реалізовувати заходи з оформлення, переоформлення, зупинення дії або скасування спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, а також з оформлення, переоформлення та скасування громадянам допуску до державної таємниці.</p> <p>РН-9 Застосовувати у професійній діяльності знання з юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони державної таємниці, специфіку організації та проведення службових розслідувань за фактами порушення законодавства про державну таємницю.</p> <p>РН-10 Здійснювати реалізацію контрольних повноважень у сфері охорони державної таємниці.</p> <p>РН-11 Формулювати, аналізувати та синтезувати вирішення широкого кола загальних проблем і задач (завдань) з охорони державної таємниці у державних органах.</p> <p>РН-12 Використовувати у професійній діяльності знань з технічного захисту секретної інформації.</p> <p>РН-13 Проводити заходи з охорони інформації НАТО з обмеженим доступом в установі.</p>
--	---

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Основні характеристики кадрового забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні співробітники (працівники) з науковими ступенями та/або вченими званнями. Науково-педагогічні співробітники (працівники) один раз на п'ять років проходять стажування.
Основні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання навчальних аудиторій, спеціальних кабінетів, укомплектованих технічними засобами навчання й контролю. Використання РСО роботодавців.
Основні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Використання традиційних та електронних інформаційних ресурсів загальної та спеціальної бібліотек, авторських розробок науково-педагогічних працівників Національної академії Служби безпеки України.

II. Загальна характеристика освітньої програми

№ з/п	Назва показника	Значення показника
-------	-----------------	--------------------

1. Показники освітньої програми (у кредитах ЄКТС/годинах)		
1.1.	Загальний обсяг за весь термін навчання (один тиждень (5 робочих днів))	1/30
2. Показники навчального навантаження здобувачів вищої освіти (у кредитах ЄКТС/годинах)		
2.1.	Тижневе навантаження	
2.2.1.	максимальне	1/30
2.2.2.	мінімальне	
3. Показник співвідношення між навчальними заняттями і годинами самостійної роботи здобувачів вищої освіти (у кредитах ЄКТС/годинах)		
3.1.	Обсяг навчальних занять	26
3.2.	Обсяг самостійної роботи	4
4. Загальні показники компонент освітньої програми		
4.1.	Форма та назва атестації (тривалість підготовки до неї в днях)	
4.1.1.	Підсумкове комп'ютерне тестування знань.	
5. Перелік тем освітньої програми		

№ з/п	Назва розділу, тема заняття	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
МОДУЛЬ 1. Особливості запровадження основних організаційно-правових заходів охорони державної таємниці		30	14	6	6	4
1.1	Види інформації з обмеженим доступом, їх розмежування, роль та місце правового інституту державної таємниці.	2	2			
1.2	Становлення системи охорони державної таємниці в Україні.	2	2			
1.3	Засекречування матеріального носія інформації.	2	2			
1.4	Основні складові організації роботи з секретними документами (складення, оформлення, друкування, виготовлення та облік копій і витягів, знищення секретних документів), поводження із секретними документами і виробами під час відрядження, особливості роботи з окремими категоріями секретних документів.	2		2		
1.5	Режимні приміщення (зони, території) для проведення секретних робіт, сховища матеріальних носіїв секретної інформації, заходи щодо їх охорони.	2	2			
1.6	Основні організаційно-правові заходи щодо охорони державної таємниці та надання громадянам доступу до державної таємниці.	2			2	
1.7	Обов'язки та обмеження прав громадян, яким надано допуск і доступ до державної таємниці, та забезпечення умов їх роботи.	2			2	
1.8	Пропускний та внутрішньооб'єктовий режим.	2	2			
1.9	Юридична відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю, відмова у наданні чи скасування допуску до державної таємниці	2	2			

№ з/п	Назва розділу, тема заняття	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
	через виявлення негативних обставин та проведення службових розслідувань за фактами порушень законодавства у сфері охорони державної таємниці.					
1.10	Забезпечення режиму секретності у зв'язку з виїздом до іноземних держав громадян, яким надано чи було надано допуск та доступ до державної таємниці.	2		2		
1.11	Забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в автоматизованих системах та проведення нарад з використанням секретної інформації.	2	2			
1.12	Вивчення вимог законодавства з питань охорони державної таємниці.	4				4
1.13	Актуальні проблеми у сфері охорони державної таємниці (семінар – круглий стіл).	2		2		
1.14	Підсумкове комп'ютерне тестування знань.				2	
Всього за програмою		30	14	6	6	4

Тривалість підвищення кваліфікації за освітньою програмою складає 30 академічних годин (26 години – навчальні заняття, 4 годин – для самостійного опрацювання матеріалу та виконання індивідуального завдання; загалом – 1 кредит ЄКТС) з відривом від роботи і не перевищує 1-го тижня (5 робочих днів). Загальна тривалість навчання за освітньою програмою включає час для проведення навчальних занять під керівництвом викладачів, самостійної навчальної роботи слухачів і проведення підсумкового контролю. Обсяг максимального навчального навантаження слухача за один тиждень становить 30 академічних годин (1 кредит ЄКТС).

ІІІ. СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ, ЩО ВИЗНАЧЕНІ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ, ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

(представлено у додатку 3.1; 3.2)

ІV. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ТЕМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітня програма (спеціальна короткострокова програма) підвищення кваліфікації державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, складається з одного модулю.

Модуль містить тематику, зорієнтовану на досягнення фахових та вузькопрофесійних компетенцій слухачів. Це дозволяє слухачам отримати різносторонню підготовку, необхідну для ефективного вирішення завдань професійної діяльності в органах державної влади, що провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею.

Формування змісту кожної із складових освітньої програми здійснено на таких принципах:

- заохочення у навчанні максимальної кількості слухачів. Навчальні заняття повинні забезпечувати набуття (оновлення, поглиблення) знань та формування (вдосконалення, розвиток) вмінь, необхідних у значній мірі фактично всім категоріям державних службовців, незалежно від спеціальності за здобутою освітою, досвіду попередньої роботи, характеру роботи (сфери діяльності), віку, професійних та особистісних якостей;

- оскільки навчання за освітньою програмою та атестація державних службовців державних органів, що провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею, є одним з елементів (інструментів) державної кадрової політики, тематика занять ОППК забезпечує загальнодержавні інтереси у сфері вдосконалення керівних та інших категорій кадрів державної служби (рівень професійної компетенції, патріотизму, культури, етики тощо).

Опанування ОППК сприяє розкриттю базисних питань, що торкаються професійних знань, умінь та особистих якостей державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, не пов'язаних безпосередньо з механізмом реалізації завдань та виконанням конкретних функцій у певній галузі чи сфері діяльності (на даному робочому місці). Тематика ОППК поглиблює знання з правових, управлінських, організаційних заходів охорони державної таємниці, формує компетенції їх застосовування в практичній діяльності.

ОППК допомагає державним службовцям, які проводять секретні роботи, а також особам, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, у розв'язанні питань, що визначаються їх посадовими обов'язками (або функціоналом посад за резервом висування) та узагальненими професійними завданнями, тобто має здійснювались через набуття додаткових знань і умінь, що відповідають вимогам до їх професійного рівня.

ОППК сприяє опануванню таких навчальних тем, які дозволять державному службовцю розв'язувати поставлені перед ним завдання, тобто безпосередньо виконувати управлінські та/або виконавчі функції і обов'язки, що визначені в його посадових інструкціях. Керівники СРСД повинні вміти організувати, забезпечувати та контролювати стан режиму секретності в органі державної влади, аналізувати та узагальнювати інформацію з відповідного напрямку діяльності, визначати терміни, порядок і послідовність виконання певних робіт. Спеціалісти різних категорій повинні вміти реалізовувати плани діяльності свого функціонального напрямку, систематизувати, обробляти, аналізувати та узагальнювати інформацію щодо своєї діяльності.

Формування відповідних компетенцій у процесі навчання забезпечується використанням інтерактивних методів навчання (практичних, семінарських занять, «круглих столів», дискусій, ділових та рольових ігор тощо) з розглядом

(обговоренням, аналізом, розігруванням) конкретних управлінських або виконавських ситуацій.

Освітня програма підвищення кваліфікації державних службовців, які проводять секретні роботи, а також осіб, що не мають допуску до державної таємниці, проте плануються (перебувають у резерві) до заміщення посад державної служби, які передбачають такі роботи, має на меті здобуття додаткових знань, умінь та навичок з новітніх досягнень у певній галузі чи сфері діяльності, виходячи з місця роботи слухачів.

З метою врахування специфіки державних органів, які провадять діяльність пов'язану з державною таємницею на основі ОППК можуть розроблятися окремі (з урахуванням відомчих інтересів) навчально-тематичні плани.

МОДУЛЬ 1. Особливості запровадження основних організаційно-правових заходів охорони державної таємниці	
Тема	Зміст та навчальні елементи теми
Тема 1. Види інформації з обмеженим доступом, їх розмежування, роль та місце правового інституту державної таємниці.	Державна інформаційна політика. Основні принципи та напрями державної інформаційної політики. Суб'єкти і об'єкти інформаційних відносин. Основні види інформаційної діяльності. Види інформації. Доступ до інформації. Інформація з обмеженим доступом. Розмежування інформації за режимом доступу.
Тема 2. Становлення системи охорони державної таємниці в Україні.	Формування системи охорони державної таємниці в Україні на різних етапах державотворення: нормативно-правові акти, органи із охорони державної таємниці, етапи формування системи охорони державної таємниці.
Тема 3. Засекречування матеріального носія інформації.	Засекречування матеріальних носіїв інформації. Реквізити матеріального носія секретної інформації. Гриф секретності. Перегляд грифа секретності матеріального носія інформації.
Тема 4. Основні складові організації роботи з секретними документами (складення, оформлення, друкування, виготовлення та облік копій і витягів, знищення секретних документів), поводження із секретними документами і виробами під час відрядження, особливості роботи з окремими категоріями секретних документів.	Складення, оформлення, друкування, виготовлення та облік копій і витягів, знищення секретних документів, поводження із секретними документами і виробами під час відрядження, особливості роботи з окремими категоріями секретних документів.
Тема 5. Режимні приміщення (зони, території) для проведення секретних робіт, сховища матеріальних носіїв секретної інформації, заходи щодо їх охорони.	Режимне приміщення. Режимна зона. Режимна територія. Вимоги до режимних приміщень. Комісія з визначення придатності приміщення для проведення секретних робіт. Акт про придатність приміщення (зони, території) для проведення секретних робіт та його зміст. Доступ у режимні приміщення (зони, території). Заборонені роботи у приміщеннях РСО. Сховища матеріальних носіїв секретної інформації (далі – МНСІ). Робочі комплекти ключів від розташованих у

	<p>приміщеннях РСО сховищ МНСІ. Охорона режимних приміщень (зон, територій), сховищ МНСІ. Інструкція з дій на випадок виникнення надзвичайної ситуації (пожежі, аварії, стихійного лиха, спрацювання сигналізації тощо).</p>
<p>Тема 6. Основні організаційно-правові заходи щодо охорони державної таємниці та надання громадянам доступу до державної таємниці.</p>	<p>Категорії громадян України, яким надається допуск до державної таємниці. Підстави для відмови у наданні допуску. Форми допуску. Номенклатура посад працівників державного органу, зайняття яких потребує оформленню допуску та надання доступу до державної таємниці. Робота з документами, які стосуються допуску до державної таємниці. Перевірка громадян у зв'язку з допуском до державної таємниці. Підстави переоформлення та скасування громадянам допуску до державної таємниці. Надання доступу до державної таємниці за наказами та поіменними списками. Надання доступу за письмовими резолюціями. Надання доступу за картками-дозволами. Надання доступу відрядженим працівникам. Надання доступу іноземцям та особам без громадянства.</p>
<p>Тема 7. Обов'язки та обмеження прав громадян, яким надано допуск і доступ до державної таємниці, та забезпечення умов їх роботи.</p>	<p>Обов'язки громадянина щодо збереження державної таємниці, які необхідно виконувати. Обов'язки сформульовані у вигляді правової заборони, які закріплюють необхідність утримання від певних видів поведінки, що можуть спричинити витік секретних відомостей, втрату секретних документів тощо.</p>
<p>Тема 8. Пропускний та внутрішньооб'єктовий режим.</p>	<p>Пропускний режим. Внутрішньооб'єктовий режим. Правила пропускового режиму. Мета запровадження пропускового режиму, в режимних приміщеннях (зонах, територіях). Вимоги з пропускового режиму. Пропуск до режимного приміщення (зони, території) працівників аварійно-рятувальних загонів, аварійних, медичних служб, пожежної охорони тощо у разі виникнення надзвичайної ситуації. Вимоги з внутрішньооб'єктового режиму.</p>
<p>Тема 9. Юридична відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю, відмова у наданні чи скасування допуску до державної таємниці через виявлення негативних обставин та проведення службових розслідувань за фактами порушень законодавства у сфері охорони державної таємниці.</p>	<p>Злочини, які посягають на основи національної безпеки України (ст. ст. 111, 114 КК України). Юридична характеристика державної зради у формі шпигунства. Злочини у сфері охорони державної таємниці України (ст. ст. 328, 329, 422 КК України). Юридична характеристика розголошення державної таємниці та втрати матеріальних носіїв, що її містять. Адміністративні порушення законодавства про державну таємницю (ст. 212-2 Кодексу України про адміністративні порушення). Юридична характеристика зазначених правопорушень. Поняття дисципліни та її види (трудова, службова, військова). Дисциплінарні правопорушення у сфері охорони державної таємниці. Відмінності дисциплінарної відповідальності від адміністративної.</p>
<p>Тема 10. Забезпечення режиму секретності у зв'язку з виїздом до іноземних держав громадян, яким надано чи було надано допуск та доступ до державної таємниці.</p>	<p>Характеристика ст. 6, 12 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України». Характеристика статті 29 Закону України «Про державну таємницю». Аналіз обмежень у виїзді до іноземних держав громадян, яким надано чи було надано допуск та доступ до державної таємниці. Виїзд до іноземної держави громадян, яким надано допуск до державної таємниці, у приватних справах та у службові</p>

	відрядження.
Тема 11. Забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в автоматизованих системах та проведення нарад з використанням секретної інформації.	Комплексний підхід до технічного захисту інформації. Основні положення технічного захисту інформації. Характеристика інформації, що підлягає захисту. Загрози безпеці інформації. Методи технічного захисту інформації. Методи фізичного захисту інформації. Методи протидії спостереженню і підслуховуванню. Основи технічної розвідки. Система технічного захисту інформації. Електронний документообіг.
Тема 12. Вивчення вимог законодавства з питань охорони державної таємниці	Під час самостійної роботи під керівництвом науково-педагогічних працівників вивчаються положення нормативно-правових актів, зокрема Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях.
Тема 13. Актуальні проблеми у сфері охорони державної таємниці (семинар – круглий стіл).	Семинар-круглий стіл. Проводиться з питань програми, які не знайшли достатнього висвітлення або засвоєння при проведенні занять. До участі у семінарі-круглому столі можуть запрошуватись співробітники практичних підрозділів органів СБ України, представників РСО організацій-замовників курсів підвищення кваліфікації, за потреби – роботодавці та стейкхолдери.
Тема 14 Підсумкове комп'ютерне тестування знань.	Проведення тестування.

V. Форми атестації слухачів підвищення кваліфікації

Форми атестації слухачів підвищення кваліфікації	Підсумкове комп'ютерне тестування знань Рівень знань при підсумковому тестуванні визначається за 100-бальною оціночною шкалою (додаються критерії оцінювання).
--	--

Критерії оцінювання

Пакет тестових завдань складається із завдань із вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань пропонується чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей. Завдання вважається невиконаним у випадках, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них позначено й правильну відповідь; в) правильну відповідь не позначено взагалі.

За правильне (частково правильне) виконання завдань з вибором однієї правильної відповіді можна отримати: 0 – 2 тестових бали.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі тестові завдання, 100 балів. Прохідна оцінка становить не менше 32 балів. Оцінка слухачам виставляється за схемою:

90-100 балів	Відмінно
62-88 балів	Добре
32-60 балів	Задовільно
0 – 30 балів	Незадовільно

Оцінка «**відмінно**» ставиться слухачам, які виявили різнобічні, систематичні та глибокі знання програмного матеріалу, розуміють взаємозв'язок основних понять освітньої програми, їх значення для займаної посади (професії) у державному органі, що провадить діяльність, пов'язану з державною таємницею, виявили творчі здібності в розумінні та використанні програмного матеріалу; виявляють вміння пов'язувати теорію із практичною діяльністю, правильно обґрунтовують прийняті рішення, володіють методикою узагальнення і викладу суті проблем, які розглядаються, не вагаються з відповідями при видозмінюванні завдань.

Оцінка «**добре**» ставиться слухачам, які виявили повне знання програмного матеріалу, брали активну участь в інтерактивних методиках навчання, виявили систематичний характер знань з модулів освітньої програми, здатні їх самостійно поновлювати в процесі подальшої професійної діяльності.

Оцінка «**задовільно**» ставиться слухачам, які виявили знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшої професійної діяльності, здатні виконувати завдання навчальної програми, допустили незначні огріхи у виконанні тестових завдань, але мають необхідні знання і спроможні виправити допущені помилки.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться слухачам, які виявили прогалини в знаннях основного програмного матеріалу освітньої програми, допустили принципові помилки у виконанні тестових завдань та індивідуальної випускної роботи, не здатні продовжувати навчання або розпочати професійну діяльність після закінчення навчання без додаткових занять за відповідною програмою.

Слухачам, які виконали навчальну програму, склали тестування та захистили випускну роботу(проєкт), видається свідоцтво про підвищення кваліфікації державного зразка.

VI. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за освітньою програмою передбачає (відповідно до пункту 2 статті 16 Закону України «Про вищу освіту»)

У Національній академії СБ України функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення щорічного моніторингу відповідності кадрового, навчально-методичного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти та вироблення на його основі заходів, спрямованих на покращання відповідних складових освітньої діяльності;
- забезпечення аналізу виконання здобувачами освіти навчального (робочих навчальних) планів освітньої програми, контролю за якістю викладання навчальних дисциплін у порядку та строки, визначені розпорядчими документами Національної академії СБ України;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми;

– щорічне оцінювання здобувачів освіти, науково-педагогічних співробітників (працівників) Національної академії СБ України та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на інформаційних стендах та/або в будь-який інший спосіб;

– забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних співробітників (працівників) Національної академії СБ України;

– забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів освіти, за освітньою програмою;

– забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

– забезпечення публічності інформації про освітню програму, ступінь вищої освіти та кваліфікації (освітню, професійну, у документі про освіту);

– забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях співробітників (працівників) Національної академії СБ України і здобувачів освіти;

– здійснення інших процедур і заходів.

VII. Вимоги професійних стандартів (за наявності)

VIII. Перелік нормативних, розпорядчих, інструктивних документів, на яких базується освітня програма:

– Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту».

– Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 № 106.

– Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».

– Національний класифікатор України «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 237 (із змінами).

– Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

– Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с.

– ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): Manual to accompany the International Standard Classification of Education 2011. – UNESCO Institute for Statistics P.O., 2014. – 20 p.

– Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії Служби безпеки України, затверджено наказом НА СБУ від 31.08.2015 № 234 (із змінами).

– Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з

англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича.– Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с.

Нормативно-правові акти України:

1. Конституція України.
2. Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність". ВВР. 1992. № 22. ст. 303.
3. Закон України "Про Службу безпеки України". ВВР. 1992. № 227.
4. Закон України "Про інформацію". ВВР. 1992. № 48. ст. 650.
5. Закон України "Про державну таємницю". ВВР. 1999. № 49. ст.428.
6. Закон України "Про національну безпеку України". ВВР. 2018. № 31. ст. 241.
7. Закон України "Про міжнародні договори України". ВВР. 2004. № 29. ст. 75.
8. Закон України "Про доступ до публічної інформації". ВВР. 2011. № 32. ст. 314.
9. Закон України "Про захист персональних даних". ВВР. 2011. № 43. ст. 481.
10. Закон України "Про контрозвідувальну діяльність". ВВР. 2003. № 12. ст. 89.
11. Кримінальний кодекс України. ВВР. 2001. № 25-26. ст.131 (статті 328, 329, 330, 422).
12. Кримінально-процесуальний кодекс України. ВВР. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. – ст.88 (глава 40).
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення. ВВР. 1984, додаток до № 51, ст.1122 (статті 255, 212-2, 212-5, 212-6).
14. Указ Президента України від 17.07.2006 № 621 "Про Положення про порядок підготовки документів щодо надання доступу до державної таємниці іноземцям та особам без громадянства".
15. Указ Президента України від 14.12.2004 № 1483/2004 "Про деякі питання передачі державної таємниці іноземній державі чи міжнародній організації".
16. Указ Президента України від 19.06.2020 № 190/2020 "Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць".
17. Порядок здійснення заходів з охорони державної таємниці під час проведення секретних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 № 1082.
18. Наказ Міністерства охорони здоров'я України та СБ України від 13.05.2002 № 174/136 "Про затвердження Переліку психічних захворювань (розладів), які можуть завдавати шкоди охороні державної таємниці і за наявності яких допуск до державної таємниці не надається".
19. Наказ Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5 "Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у

Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів".

20. Наказ ЦУ СБ України від 23.12.2020 року № 383, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 №52/35674 "Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю".

Підручники, навчальні посібники та курси лекцій:

21. Освітнє середовище НА СБУ Moodle.

22. Організація захисту інформації з обмеженим доступом : навч. посіб. / Гуз А.М., Касперський І.П., Князєв С.О. та ін. Київ : Нац. акад., СБУ, 2018. 252 с.

23. Охорона державної таємниці в Україні : навч. посіб. / Гуз А.М., Касперський І.П., Князєв С.О. та ін. Київ : Нац. акад. СБУ, 2017. 120 с.

24. Організаційно-правові основи захисту службової інформації : навч. посіб. / Касперський І.П., Князєв С.О., Матяш О.І. та ін. Київ : Нац. акад. СБУ, 2017. 120 с.

25. Організація діяльності режимно-секретних органів в Україні : навч. посіб. / Журавель В.І., Князєв С.О., Матяш О.І. Київ : Вид-во НА СБ України, 2016. 160 с.

26. Князєв С.О. Формування організаційних засад секретного діловодства на території України : навч. посіб. Київ : Вид-во НА СБ України, 2006. 74 с.

27. Спеціальний порядок допуску громадян до державної таємниці : навч. посіб. / Князєв С.О., Романенко І.В., Макаренко В.В., Гоц О.В. Київ : Нац. акад., СБУ, 2019. 92 с.

28. Міжнародне співробітництво у сфері охорони державної таємниці : навч. посіб. / Гуз А.М., Ткачук Т.Ю., Князєв С.О. та ін. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України., 2019. 91с

29. Іноземний досвід правового регулювання охорони державної таємниці: навч. посіб. / Болдир С.В., Гуз А.М., Князєв С.О. та ін. – К.: Нац. акад., СБУ, 2019. 140 с.